

T.B.M.M.
SAADET PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 03.07.24
Sayı: 63

10/1584

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kuvvetler Ayrılığı dengesinin bozulması, yargıda tarafsızlık ve bağımsızlığın daha fazla yara almasına ve evrensel hukuk normlarının uygulanmasında ayak sürümeleri beraberinde getirmiştir. Geciken adalet (uzayan yargılamalar), mülakat sistemiyle birlikte oluşan ehliyet liyakat sorunu, yargıdaki klikleşmeler ve çekişmelerin getirdiği güven problemi bunların başında gelmektedir. Yargı organının mevcut sorunlarının ortaya çıkardığı zararların tespiti ve alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98. maddesi ve TBMM iç tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

03.07.2024

İsa Mesih ŞAHİN
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE:

Son dönemlerde Yargının Yürütmeye daha fazla bağımlı hale gelmesi, hukuk-adalet alanında ciddi problemlerin oluşmasına sebebiyet vermiştir. Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını zedeleyen bu iklim, yargıda güven sorunu başta olmak üzere, yargı mensuplarının da görevlerini layık vechiyle yerine getirilmesinin önünde büyük bir engel teşkil etmiştir. Bu meyanda tabii hakim ilkesi zarar görmüş, coğrafi teminat tehdit altına girmiş, her adalet reformu programında düzeltileceğine dair sözler verildiği halde, fiiliyatta davalara müdahale hem liyakat ehli hukukçuları zor durumda bırakmış, hem de toplumda yargıya güven konusunda ciddi yaralar açmıştır.

Hakim ve savcıların mesleğe girişlerinde mülakat sistemiyle birlikte oluşan problemler de yargıdaki problemleri katmerleyen bir başka sorunu oluşturmaktadır.

Hakeza, AİHM kararlarına karşı çıkan, AYM kararlarını tatbikte ayak sürüyen yerel mahkemeler sorunu da bireysel başvuru hakkı başta olmak üzere, hak ihlallerine dönük pek çok problemin ve içinden çıkılmaz sorunları oluşturan bir başka boyutu oluşturmaktadır.

Dosyaların birikmesi, davalardaki sürelerin uzaması, çoğalan hukuk fakülteleri ile yetkin olmayan hukukçuların ortaya çıkması yargıda acil reform ve eğitim meselelerinin de masaya yatırılmasını zorunlu kılmaktadır.

Hakeza, siyasi davalarda evrensel hukuk normlarıyla çatışır ve siyasi motivasyonla hareket edilir tarzda siyasi kriterlerle yargılamaların yapılması, uzun tutukluluk halleri, lekelenme hakkının ihlali, adil yargılanma hakkının ihlal edilmesi gibi hususlar da yargıdaki problemlerin diğer yüzünü oluşturmaktadır.

Hukuk fakültelerinin sayılarının artması da önemli sorunlar arasındadır. Yetersiz eğitim, avukat sayılarının ihtiyacın ötesinde artması, baraj uygulamasına el atılması, öğrenci sayısının azaltılması ve hukuk eğitiminde pratik eğitimlerin niteliği sorununun iyileştirilmesi gibi meseleler yargıdaki sorunların kök sebeplerini oluşturmaktadır.

Yasa yapma tekniği açısından sorunlu olan torba kanun meselesi de bu sistemin kanayan yaralarındandır. Kanun yapma süreçlerinde akademi ve baroların tamamen dışarıda bırakılıp bu kurumlardan istifadeyi imkansız kılan süreçlerin işletilmesi de bir başka temel sorunu oluşturmaktadır.

Bu ve benzeri pek çok yargısal sorunun olduğu bir sistemde, var olan anayasaya uyma konusunda kötü örneklerin çoğaldığı bir vasatta gerçek manada yeni anayasanın nasıl yapılabileceği, bunun yargı sistemine sadra şifa olup olmayacağı da ayrı bir tartışma konusudur.

Hukuk devletinin ve kuvvetler ayrılığının temel sacayaklarından olan yargıdaki problemlerin somut olgular üzerinden şeffaf biçimde tespit edilip alınması gerekli tedbirleri bir an evvel masaya yatırmakla yükümlüyüz. Toplumsal huzur ve adalet iklimi açısından da bu cendere halini ivedilikle çözüme kavuşturmak, kuvvetler ayrılığının yasama ayağını oluşturan ve hukuk devletinin güvencesi olan Gazi Meclisin omuzlarında ciddi bir sorumluluktur.